

NORGES HØYESTERETT

Den 17. mars 2004 avsa Høyesterett dom i

HR-2004-00558-A, (sak nr. 2004/21), straffesak, anke,

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Tormod Haugnes)

mot

A (advokat Odd Rune Torstrup)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Skoghøy**: Saken gjelder anke fra påtalemyndigheten over straffutmålingen i en narkotikasak. Det sentrale spørsmål er om det er tilstrekkelig grunn til å idømme en fullt ut betinget fengselsstraff eller samfunnsstraff.
- (2) Stavanger tingrett avsa 20. juni 2003 dom som for A har denne domsslutning:
  - ”1. A, født 00.00.62, dømmes for en overtredelse av strl § 162, 1. og 2. ledd, jfr 5. ledd, og to overtredelser av legemiddeloven § 31, 2. ledd, jfr § 24, 1. ledd til en straff av fengsel i 1 – ett – år og 6 – seks – måneder, hvorav 1 – ett – år gjøres betinget med en prøvetid på 2 – to – år, jfr strl §§ 52 flg. Strl § 63, 2. ledd er iakt tatt. Til fradrag i den ubetingede del av straffen kommer 17 – sytten – dager for utholdt frihetsberøvelse.
  2. A dømmes til å tåle inndragning av beslaglagte penger med kr. 62.900,- – sekstitotusenihundre – .”
- (3) A anket til Gulating lagmannsrett over straffutmålingen. Lagmannsretten avsa 19. november 2003 dom med slik domsslutning:

”I Stavanger tingretts dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 2 – to – år som i sin helhet gjøres betinget med en prøvetid på 2 – to – år, jf strl § 52 flg.”
- (4) Det nærmere saksforhold og domfeltes personlige forhold fremgår av tingrettens og lagmannsrettens dommer.
- (5) Påtalemyndigheten har påanket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken gjelder straffutmålingen.

- (6) Jeg er kommet til at anken må tas til følge.
- (7) A er dømt for at hun i perioden fra 22. desember 2002 til 6. januar 2003 oppbevarte ca. 460 gram amfetamin av en styrkegrad på 40–45 % på sin bopel i Stavanger. I tillegg er hun dømt for at hun 5. januar 2003 var i besittelse av 0,3 gram hasjissj, 0,1 gram heroinholdig stoffblanding og en ett milligrams Rohypnol tablett, som inneholdt det narkotiske stoffet flunitrazepam, og for at hun i perioden fra 22. desember 2002 til 6. januar 2003 jevnlig brukte amfetamin. Det dominerende forhold ved straffutmålingen er oppbevaringen av ca. 460 gram amfetamin.
- (8) Domfelte har for tingretten forklart at da hun like før jul i 2002 skulle gå på loftet for å finne frem julepynten, fant hun ca. 460 gram amfetamin i en pakke i en bærepose som var plassert der uten hennes vitende. Hun har oppgitt navnet på en bekjent som hun mener har plassert posen der. Etter at hun hadde oppdaget stoffet, tok hun det ned i leiligheten, pakket det om og plasserte det i kjelleren i en lekebil som hennes yngste sønn ikke lenger brukte. Bortsett fra at den person som A mente hadde plassert stoffet på loftet, ble frifunnet for dette, har tingretten lagt As forklaring til grunn.
- (9) A – som etter det hun selv har opplyst, har misbrukt narkotiske stoffer siden hun var 12 år gammel – er tidligere domfelt åtte ganger. Av disse dommene omfatter sju narkotikaforgåelser. Fra september 2001 har hun fått metadonbehandling.
- (10) A har forklart at da hun kom i besittelse av amfetaminpartiet før jul 2002, fikk hun en ”sprekk”. Hun begynte å bruke av stoffet og har erkjent at hun også delte med andre personer som kom til huset. Etter hvert tok hun deler av stoffet som hun oppbevarte i kjelleren, opp i leiligheten.
- (11) Da politiet ransaket As leilighet 6. januar 2003, ble det funnet 50 gram amfetamin i stuen, 50 gram amfetamin på badet og 350 gram amfetamin innpakket i leke bilen i kjelleren. I tillegg fant politiet de øvrige narkotiske stoffene som hun er dømt for å ha vært i besittelse av – 0,3 gram hasjissj, 0,1 gram heroinholdig stoffblanding og en Rohypnol-tablett – samt et pengebeløp på kr 62 900.
- (12) Ut fra det straffutmålingsnivå som er etablert, ligger straffen for oppbevaring av et slikt kvantum amfetamin som A er dømt for å ha oppbevart, på rundt to års fengsel. Når lagmannsretten har gitt fullt ut betinget dom, er dette begrunnet med at hun har eneomsorgen for sin sønn som nå er snart seks år, at hun er i en rehabiliteringssituasjon der hun får metadonbehandling med urinprøvetaking to ganger per uke og at hun har avgitt en uforbeholden tilståelse. Jeg er enig med lagmannsretten i at disse forhold må tillegges vekt i formildende retning, men etter min mening kan straffen for en så alvorlig narkotikaforbrytelse som vi her står overfor, likevel ikke gjøres fullt ut betinget.
- (13) Forsvareren har for Høyesterett anført at domfelte dersom retten ikke finner grunn til å gi en fullt ut betinget dom, bør idømmes samfunnsstraff.
- (14) Selv om samfunnsstraff etter straffeloven § 28 a første ledd bare kan idømmes for handlinger som kan medføre straff av fengsel inntil seks år, og strafferammen for overtredelse av straffeloven § 162 andre ledd er fengsel i 10 år, er det i dette tilfellet adgang til å idømme samfunnsstraff, da det foreligger en uforbeholden tilståelse. Ved

uforbeholden tilståelse kan retten blant annet sette straffen til en mildere straffart, se § 59 andre ledd. Høyesterett har i Rt. 2003 side 1455 avsnitt 18 tolket § 55 slik at når den gir en alminnelig hjemmel for å benytte en mildere straffart når gjerningspersonen er under 18 år og forholdene tilsier det, må den også gi hjemmel for å benytte samfunnsstraff. Bestemmelsen i § 59 andre ledd må på dette punkt forstås på samme måte. For at det skal kunne idømmes samfunnsstraff for en så grov narkotikaforbrytelse som vi her står overfor, må det imidlertid foreligge klare og sterke rehabiliteringshensyn eller andre spesielle forhold, se for eksempel Rt. 1991 side 365, Rt. 2003 side 208 avsnitt 13 og Rt. 2003 side 211 avsnitt 12.

- (15) Ut fra de opplysninger som foreligger i denne saken, fremstår As rehabiliteringssituasjon som så pass usikker at det etter mitt syn ikke er tilstrekkelig grunnlag for å idømme samfunnsstraff. Som nevnt mottar A metadonbehandling, men denne kan fortsette under soning av en fengselsstraff. Det forhold som først og fremst kunne ha begrunnet samfunnsstraff, er hensynet til det barn hun har eneomsorgen for. Etter det som er opplyst, er imidlertid barnevernstjenesten involvert med hjelpetiltak, og det er blant annet etablert en ordning med besøkshjem. På denne bakgrunn antar jeg at A kan sone en kortere fengselsstraff uten at dette i særlig grad går ut over barnet.
- (16) Fra forsvarerens side har det – foruten til domfeltes rehabiliteringssituasjon og hensynet til omsorgen for barnet – blant annet vært vist til at domfelte har avgitt en uforbeholden tilståelse.
- (17) Som det fremgår av det jeg har sagt, må tilståelsen tillegges vekt i formildende retning ved straffutmålingen. Ved vurderingen av hvor stor betydning tilståelsen skal tillegges, må det imidlertid tas hensyn til at det vesentligste av det stoff A er dømt for å ha oppbevart, ble funnet av politiet under ransakingen, og at tilståelsen i denne saken derfor først og fremst har en prosessøkonomisk betydning.
- (18) Etter en samlet vurdering finner jeg at straffen – i samsvar med tingrettens dom og aktors påstand for Høyesterett – kan fastsettes til fengsel i ett år og seks måneder, hvorav ett år gjøres betinget med en prøvetid på to år. Til fradrag i den ubetingede del av straffen kommer 17 dager for utholdt varetekt.
- (19) Jeg stemmer for denne

DOM:

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 1 – ett – år og 6 – seks – måneder, hvorav fullbyrdelsen av 1 – ett – år utstår etter reglene i straffeloven §§ 52–54 med en prøvetid på 2 – to – år. I den ubetingede del av straffen fragår 17 – sytten – dager for varetektsfengsel.

- (20) Dommer **Rieber-Mohn:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (21) Dommer **Gussgard:** Likeså.
- (22) Dommer **Matningsdal:** Likeså.
- (23) Dommer **Dolva:** Likeså.
- (24) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 1 – ett – år og 6 – seks – måneder, hvorav fullbyrdelsen av 1 – ett – år utstår etter reglene i straffeloven §§ 52–54 med en prøvetid på 2 – to – år. I den ubetingede del av straffen fragår 17 – sytten – dager for varetektsfengsel.